

[S. C. Nørgaard.]

fuldt fast allerede der disse Lovforslags Gen-nemførelse, saa hans Beføjelse som til-synsførende kunde vel nok begrænses, om man ønskede det. Jeg saa helst, at den om-handlede Statskonsulent ikke skulde være tilsynsførende ogsaa for Højskolerne, han kunde efter mit Skøn faa Arbejde nok endda med Tilsynet med Fortsættelsesskoler, Sko-lerne for den ufaglærte Ungdom, Aftensko-lerne m. v. Jeg synes, det havde været bedre, om Tilsynet med Højskolerne som hidtil blev lagt i Hænderne paa en Mand, der var præget netop af Højskolens Liv og Gerning.

Jeg vilde ogsaa helst, at han ikke skulde hedde Statskonsulent. Denne Betegnelse synes jeg ikke staa alt for godt til den gamle grundtvigske Højskolebevægelse. Dette er dog ikke det væsentligste; hvis det alene var Navnet, der skæmmede lidt, kom vi vel over det. Men jeg er noget bange for en anden Side af Sagen. Jeg frygter ikke for, at den første Statskonsulent, der bliver udnævnt, ikke bliver en Mand, som har Forstaaelse for og Kærlighed til Højskolen og dens Gerning, naar den højtærede Mi-nister skal vælge en Tilsynsmand; men kan man have nogen Sikkerhed for, at det senere, naar eventuelt en anden Minister skal vælge en ny Konsulent, bliver saadan? Det er ikke nogen urimelig Tanke, at en Minister, hvis han ikke har nogen særlig Interesse for Højskolen, vælger en Mand, der har mere Forstaaelse for de andre Skoleformer, og lader Højskolens Interesser træde i anden Række. Højskolerne repræ-senterer jo kun en Femtepart eller en Fjerde-part af det Arbejde, han skal tage op. Der er efter mit Skøn en nærliggende Mu-lighed for, at det gaar saadan, men det kunde vanskeligere ske, hvis Højskolerne havde deres egen Konsulent. Da vilde enhver Minister tage et særligt Hensyn til, at det netop blev en Mand, der havde For-staaelse af Højskolen og dens Gerning. Jeg er derfor ikke rigtig tilfreds med den Sam-menlægning af Tilsynsstillingerne, der her foreslaas. Jeg vilde føle mig mere tryk, om det kunde ordnes saaledes, at Højsko-lerne beholdt den nuværende Form for Tilsyn, og at den projekterede Statskonsu-lent overtog Tilsynet med de andre Skole-former, der er paa Trapperne.

Jeg havde ogsaa gerne set, at Spørgs-maalet om de arbejdsløses Højskolebesøg var ordnet i en anden Lov, da jeg ikke synes, at Spørgsmaalet i og for sig hører hjemme i en Lov om Højskoler og Landbrugsskoler.

Men nu er det altsaa saadan, og jeg ved, at man fra anden Side lægger megen Vægt paa, at det medtages her, saa jeg skal ikke opholde mig mere derved. I det hele taget er det mig en Tilfredsstillelse at se, at man tager dette Spørgsmaal op og er rede til at hjælpe de arbejdsløse. Saa kommer det jo i anden Række, hvor det staaar.

Man har beklaget sig over, at Højskolen ikke er blevet en Skole for alle Klasser i vort Folk, og den højtærede Minister har i sin Fremstættelsestale i Folketinget peget paa, at Formaalet med denne Nyordning bl. a. er at drage nye Kredse af vort Folks Ungdom ind i Folkehøjskolens Kredse. Det, mener man saa, vil ske, naar der skabes økonomiske Muligheder for, at nye Kredse kan søge denne Skole. Maaske vil det hjælpe noget, men jeg ser nu ikke saa optimistisk paa det i saa Henseende. Jeg var tilfreds med at høre, at den forrige Taler netop nævnte, at der skulde vist nok mere til end gode økonomiske Kaar for i højere Grad at lokke de unge til Højskolerne. Det, der oprindeligt skabte Grundlaget for Højsko-lens Gerning i vort Folk, var det aandelige og kristelige Røre, ja, ogsaa det nationale Røre, der gik over vort Land, og det er min Opfattelse, at uden en saadan Baggrund vil den nye Tilstømning trods alt ikke blive særlig stærk. Men jeg trøster mig med, at Folkehøjskolens Betydning i vort Folk ikke kan maales ved Antallet af de Elever, der har søgt Højskolen. De 8 000 Højskole-elever aarligt er jo kun en forholdsvis ringe eller i alt Fald en mindre Part af den voksne Ungdom, men det har vist sig, at de unge, der har søgt Højskolen, senere hen er blevet Foregangsmænd baade i det folkelige Op-lysningsarbejde, i det nationale Arbejde og ikke mindst i det erhvervspolitiske Ar-bejde. Derigennem har de ført de Idealer, de blev grebet af paa Højskolen, ud i videre Kredse, saa at flere og flere Hjem har høstet Udbytte deraf.

Jeg ser derfor hen til den danske Folke-højskole med Tillid og Fortrøstning. Jeg erkender, at den Gerning, den har gjort, har været en mægtig Løftestang for vort Folk, og jeg vil slutte mine Bemærkninger med at bringe den højtærede Minister en Tak, fordi han har gjort et Forsøg paa at faa Højskolens Gerning ført videre ud. Jeg gaar ud fra, at der vil blive nedsat et Udvalg angaaende Sagen, og i dette Udvalg vil jeg haabe, det skal lykkes ved gensidig Imødekommenhed at jævne de forholdsvis smaa Meningsforskelligheder, der kan være om visse Enkeltheder i Lovforslaget, even-